

معاونت سلامت
مرکز سلامت محیط و کار

پمفلت

آسیبهای شغلی

و

راههای پیشگیری از آن

بهمن ماه ۱۳۸۷

آیا میدانید؟

سالانه ۲/۲ میلیون مورد مرگ مرتبط با کار در جهان رخ میدهد

این مرگ و میر ها غالباً متعاقب بروز حوادث و آسیبهای شغلی و یا ابتلا به بیماریهای شغلی رخ میدهند.

حادثه شغلی چیست؟

حادثه شغلی حادثه‌ای است که در محیط کار روی داده و در اثر آن به ماشین آلات، ابزار و از همه مهمتر، افراد خسارت وارد می گردد.

آسیب شغلی چیست؟

آسیب شغلی عبارتست از آسیب فیزیکی به بافتهای بدن بدلیل بروز یک حادثه شغلی یا مواجهه با عوامل استرسزای محیط کار. این آسیب اگر منجر به مرگ گردد «حادثه مرگبار» نامیده می‌شود. ضمن اینکه آسیب شغلی میتواند منجر به ناتوانی نسبی یا مرخصی استعلاجی برای یک مدت زمان خاص گردد.

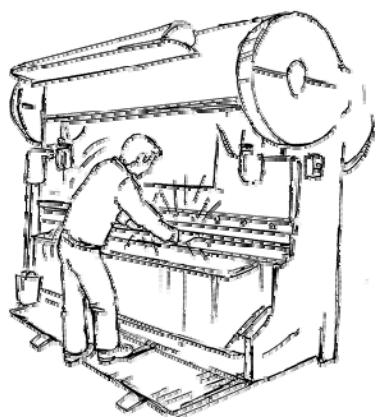
حوادث شغلی شایع کدامند؟

- سقوط یا برخورد مواد به کارگر
- برخورد با اشیاء
- مواجهه یا تماس با دماهای خیلی بالا یا پائین
- مواجهه یا تماس با تشعشع
- گیر افتادن بین اشیاء یا زیر آنها یا گیر کردن به آنها
- مواجهه یا تماس با جریان برق
- وقوع حریق یا انفجار

آسیبهای شغلی شایع کدامند؟

آسیب‌های شغلی شایع عبارتند از انواع زخم‌ها، انواع شکستگی‌ها و در رفتگی‌ها، انواع سوختگی‌ها، انواع قطع عضو‌ها، انواع مسمومیت‌ها و غیره

علل اصلی بروز حوادث و آسیب‌های شغلی کدامند؟

علل بروز حوادث و آسیب‌های شغلی بطور کلی به ۳ دسته اصلی تقسیم می‌گردند. این عوامل عبارتند از:

عوامل انسانی:

عوامل انسانی متعددی وجود دارند که می‌توانند در ایجاد یک حادثه برای یک فرد در شرایط و زمان معین مؤثر باشند. برخی از این عوامل عبارتند از: سن، تجربه، استفاده از داروها و مواد مخدر، انگیزه‌های فردی و غیره

عوامل محیطی:

برخی از این عوامل عبارتند از: عوامل فیزیکی محیط کار نظیر روشنایی، صدا، دما و غیره

عوامل سازمانی:

برخی از این عوامل عبارتند از: سیاست‌های مدیریتی، ابهام اهداف، مشکلات پرسنلی، مسئولیت داشتن، ارتباطات شغلی، مشکلات خانوادگی، مقررات و ضوابط و غیره

روش‌های پیشگیری از بروز حوادث و آسیب‌های شغلی کدامند؟

برخی از اقدامات پایه جهت پیشگیری از بروز حوادث و آسیب‌های شغلی عبارتند از:

- آموزش کارگران و آگاه نمودن آنها از مخاطرات و چگونگی انجام کار به شکل ایمن برای اجتناب از مخاطرات محیط کار
- توصیه به کارگران جهت استفاده از وسائل حفاظت فردی (در صورت نیاز) به منظور اجتناب آنها از مخاطرات محیط کار

- همکاری نزدیک با گروه‌های مهندسی، طب کار، بهداشت صنعتی و واحد خرید به منظور حصول اطمینان از خرید ابزار و تجهیزات و کالاهای ایمن.
- حذف موارد مخاطره آمیز مربوط به ماشین، روش انجام کار، مواد مورد استفاده یا ساختمان و تأسیسات
- کنترل یا محدود نمودن عامل مخاطره آمیز
- ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه مسائل ایمنی و بهداشت و سایر موارد مرتبط با پیشگیری از حوادث و آسیب‌های شغلی
- ایجاد یک برنامه مرکزی برای کنترل حوادث و آسیب‌های شغلی
- هدایت نظارت عملیاتی در بررسی حادثه به منظور تعیین علت حادثه و ممانعت از رخداد مجدد آن
- جمع آوری و تحلیل داده‌های مربوط به حوادث و آسیب‌های شغلی به منظور شروع اقدامات اصلاحی و شناخت روند حوادث و هدف‌گذاری اقدامات اصلاحی
- تداوم اقدامات نظارتی و پیگیری‌های مستمر

نقش کارگران در پیشگیری از بروز حوادث و آسیبهای شغلی چیست؟

برخی از مهمترین وظایف کارگران در پیشگیری از بروز حوادث و آسیبهای شغلی عبارتست از:

فراگیری اصول ایمنی در محیط کار:

هدف از آموزش ایمنی انجام کار به روشی ایمن است بنحوی که تبدیل به یک عادت شود. استفاده از روشهای کمک سمعی بصری نظیر سخنرانیها، پوسترها، فیلمها، ویدئوها، اسلایدها، رادیو و برنامههای تلویزیونی در آموزش ایمنی بسیار مهم است.

مهارت آموزی:

وقتی تجهیزات و فرایندهای جدید معرفی میگردند و یا روشهای قبلی بازنگری و به روز میگردند، کارگران و نیروهای شاغل جدید میبایست بمنظور کسب مهارتهای اساسی در برنامه های آموزشی متناسب با آن شرکت نمایند.

آشنایی با قوانین مرتبط با ایمنی:

وجود قوانین و ضوابط و مقررات ایمنی برای کارگران و همچنین برای روشن شدن حیطه مسئولیت مدیریت و کارگران و شفاف سازی شرح وظایف و مسئولیتهای آنها و انجام آنالیز شغلی مهم و ضروری است. این قوانین و مقررات باید بنحوی متضمن اقداماتی باشد که از بروز حوادث و آسیبهای شغلی پیشگیری نماید.

استفاده از وسایل حفاظت فردی:

در مورد استفاده از وسائل حفاظت فردی توجه به این نکته ضروری است که:

استفاده از وسایل حفاظت فردی مناسب، **خط دوم دفاعی** محسوب شده و میبایست پس از در نظر گرفتن کلیه تمهیدات و کنترل های مهندسی و اثبات ناکافی بودن یا عدم امکان انجام چنین تمهیداتی، بکار گرفته شوند.

اینگونه وسائل شامل انواع ماسکها، عینک های محافظ، کفش های ایمنی، کلاه ایمنی، گوشی ها، دستکش ها و پیش بندهای ایمنی است.

